

# Ekonomietrian tilastolliset menetelmät

## Laskuharjoitus 7

2014, Helmikuu 26

### 1 Laskutehtäviä

1. Olkoon  $Z_i = (Z_{i,1}, \dots, Z_{i,K})$ ,  $i = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$ ,  $1 \times K$  ulotteinen stationaarinen vektoriaikasarja. Olkoon  $EZ_i = 0$ . Merkitään

$$\Gamma(j) = \text{Cov}(Z_i, Z_{i+j}) = E(Z_i' Z_{i+j}),$$

missä  $i, j = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$ . Osoita, että

$$\Gamma(j) = \Gamma(-j)'$$

kaikille  $j = 0, 1, \dots$

Ohje: Stationaarisuudesta seuraa, että esimerkiksi  $E(Z_i' Z_{i-j}) = E(Z_{i+j}' Z_i)$ .

2. Olkoon

$$Y = X\beta + u.$$

missä  $Y$  ja  $u$  ovat skalaarisatunnaismuuttujia,  $X$  on  $1 \times K$  satunnaisvektori ja  $\beta$  on  $K \times 1$  vektori. Oletetaan, että  $Eu = 0$ . Olkoot  $(X_i, Y_i)$ ,  $i = 1, \dots, N$ , havainnot  $(X, Y)$ :n jakaumasta.

Kirjoitetaan malli muodossa

$$\mathcal{Y} = \mathcal{X}\beta + \mathcal{U},$$

missä  $\mathcal{Y} = (Y_1, \dots, Y_N)'$  ja  $\mathcal{U} = (u_1, \dots, u_N)'$  ovat  $N \times 1$ -vektoreita ja  $\mathcal{X}$  on  $N \times K$ -matriisi jonka riveinä ovat  $1 \times K$  vektorit  $X_i$ .

- (a) Osoita, että

$$\text{Var}(\hat{\beta}_{OLS} | \mathcal{X}) = (\mathcal{X}'\mathcal{X})^{-1} \mathcal{X}'\Omega\mathcal{X}(\mathcal{X}'\mathcal{X})^{-1},$$

missä

$$\hat{\beta}_{OLS} = (\mathcal{X}'\mathcal{X})^{-1}\mathcal{X}'\mathcal{Y}$$

ja

$$\Omega = \text{Var}(\mathcal{U} | \mathcal{X}) = E(\mathcal{U}\mathcal{U}' | \mathcal{X}).$$

(b) Määrittele sopiva estimaattori  $\hat{\Omega}$  kun  $\Omega = \sigma^2 I_N$ , missä  $I_N$  on  $N \times N$  identiteettimatriisi.

(c) Määrittele sopiva estimaattori  $\hat{\Omega}$  kun  $\Omega = \text{diag}(\sigma_1^2, \dots, \sigma_N^2)$ .

3. Olkoon

$$Y = X\beta + u.$$

missä  $Y$  ja  $u$  ovat skalaarisatunnaismuuttujia,  $X$  on  $1 \times K$  satunnaisvektori ja  $\beta$  on  $K \times 1$  vektori. Oletetaan, että OLS.1 ja OLS.2 pätevät. Olkoot  $(X_i, Y_i)$ ,  $i = 1, \dots, N$ , heikosti riippuvat havainnot  $(X, Y)$ :n jakaumasta. Testataan nollahypoteesia

$$H_0 : \rho(1) = 0,$$

missä  $\rho(1) = \text{Cor}(u_i, u_{i-1})$ . Olkoon otosautokorrelaatio

$$\hat{\rho}(1) = \frac{\sum_{i=2}^N \hat{u}_i \hat{u}_{i-1}}{\sum_{i=1}^N \hat{u}_i^2},$$

missä  $\hat{u}_i = Y_i - X_i \hat{\beta}_{OLS}$ . Oletetaan tunnetuksi, että nollahypoteesin vallitessa

$$\hat{\rho}(1) \xrightarrow{d} N(0, 1),$$

kun  $N \rightarrow \infty$ . Olkoon Durbin-Watson testisuure

$$D = \frac{\sum_{i=2}^N (\hat{u}_i - \hat{u}_{i-1})^2}{\sum_{i=1}^N \hat{u}_i^2}.$$

Perustele, että

$$D \xrightarrow{d} N(2, 4),$$

kun  $N \rightarrow \infty$ , nollahypoteesin vallitessa.

4. Olkoot  $\mathcal{Y} = (Y_1, \dots, Y_N)'$   $N \times 1$ -vektori,  $\mathcal{X}$   $N \times K$ -matriisi jonka riveinä ovat  $1 \times K$  vektorit  $X_i$ ,  $\mathcal{Z}$   $N \times L$ -matriisi jonka riveinä ovat  $1 \times L$  vektorit  $Z_i$  ja  $\beta$   $K \times 1$ -vektori. Olkoon

$$g_N(\beta) = \mathcal{Z}'\mathcal{Y} - \mathcal{Z}'\mathcal{X}\beta.$$

Olkoon

$$\hat{\beta}_{GMM} = \operatorname{argmin}_{\beta \in \mathbf{R}^K} g_N(\beta)' W g_N(\beta),$$

missä  $W$  on  $L \times L$  matriisi. Osoita, että

$$\hat{\beta}_{GMM} = [\mathcal{X}' Z W Z' \mathcal{X}]^{-1} \mathcal{X}' Z W Z' \mathcal{Y}.$$

Ohje: Ratkaise yhtälö

$$\frac{\partial}{\partial \beta} g_N(\beta)' W g_N(\beta) = 0$$

käyttämällä laskusääntöjä

$$\frac{\partial}{\partial \beta} \beta' c = c, \quad \frac{\partial}{\partial \beta} \beta' C \beta = 2C\beta,$$

missä  $c$  on  $K \times 1$ -vektori ja  $C$  on  $K \times K$ -matriisi.

## 2 Tietokonetehtäviä

Tutkitaan aineistoa, jossa on kaksi muuttujaa:

- RealGDP: Quarterly values of Real GDP for the United States in Billions of Chained (2000) Dollars Seasonally Adjusted, Annual Rate.
- TBillRate: Quarterly values of the rate on 3-month Treasury Bills. Quaterterly averages of daily rates in percentage points at an annual rate.

Aineiston voi lukea R:ään komennoilla

```
file<-"http://cc.oulu.fi/~jklemela/econometrics/USMacro_Quarterly.csv"  
data<-read.table(file,skip=1,sep=",")
```

Aineiston voi lukea SAS:iin komennoilla

```
FILENAME myurl URL 'http://cc.oulu.fi/~jklemela/econometrics/USMacro_Quarterly.txt'  
DATA USmacro;  
    INFILE myurl firstobs=2;  
    INPUT time $ gdpq tbill;  
RUN;
```

5. Olkoon

$$Y_t = \log(\text{RealGDP}_t) - \log(\text{RealGDP}_{t-1})$$

ja

$$X_{t,1} = \text{TbillRate}_t - \text{TbillRate}_{t-1},$$

$t = 1, \dots, T$ . Laske mallin

$$Y_t = \beta_1 + \beta_2 X_{t-1,1} + u_t$$

asymptoottinen Newey-West heteroskedastisuus- ja autokorrelaatiiorobusti kovarianssimatriisi. Tämän kovarianssimatriisin kaava on

$$\frac{1}{T} \hat{A}^{-1} \hat{B} \hat{A}^{-1},$$

missä

$$\hat{A} = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T X_t' X_t,$$

$$X_t = (1, X_{t-1,1}),$$

$$\hat{B} = \hat{\Gamma}(0) + \sum_{j=1}^{T-1} w(j) [\hat{\Gamma}(j) + \hat{\Gamma}(j)'],$$

missä

$$\hat{\Gamma}(j) = \frac{1}{T} \sum_{i=1}^{T-j} \hat{u}_i \hat{u}_{i+j} X_i' X_{i+j},$$

$$\hat{u}_i = Y_i - X_i \hat{\beta}_{OLS}$$

ja

$$w(j) = \max \left\{ 0, 1 - \frac{j}{L+1} \right\},$$

missä  $0 \leq L \leq N - 1$ . Huomaa, että voidaan myös kirjoittaa

$$\hat{B} = \frac{1}{T} \mathcal{X}' \hat{\Omega} \mathcal{X} = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T \sum_{l=1}^T \hat{\Omega}_{tl} X_t' X_l,$$

missä  $\mathcal{X}$  on  $T \times K$ -matriisi jonka riveinä ovat  $x_t$  ja  $\hat{\Omega}$  on  $T \times T$  matriisi, jonka alkiaina ovat

$$\hat{\Omega}_{tl} = w(|t-l|) \hat{u}_t \hat{u}_l.$$

Edellä merkittiin

$$\hat{\beta}_{OLS} = \left( \sum_{t=1}^T X_t' X_t \right)^{-1} \left( \sum_{t=1}^T X_t' Y_t \right).$$

Ohje: Voit käyttää R:n pakettia “sandwich”, jossa on funktiot “vcov-HAC” ja “NeweyWest”.

### 3 Kertaustehtäviä (eivät kuulu laskuharjoitukseen)

1. Olkoon

$$Y = \beta_0 + X\beta + \gamma q + v,$$

missä  $Y$ ,  $q$  ja  $v$  ovat skalaarisatunnaismuuttujia,  $X$  on  $1 \times K$  satunnaisvektori,  $\beta_0, \gamma \in \mathbf{R}$  ja  $\beta$  on  $K \times 1$  vektori. Olkoon

$$E(v | X, q) = 0.$$

Oletetaan, että  $q$  on muuttuja, jota ei havaita. Oletetaan, että havaitaan kaksi indikaattoria  $q_1$  ja  $q_2$ , joille pätee

$$E(Y | X, q, q_1) = E(Y | X, q), \quad E(Y | X, q, q_2) = E(Y | X, q)$$

ja

$$q_1 = q + a_1, \quad q_2 = q + a_2,$$

missä  $\text{Cov}(q, a_1) = 0$ ,  $\text{Cov}(q, a_2) = 0$ ,  $\text{Cov}(X_j, a_1) = 0$ ,  $\text{Cov}(X_j, a_2) = 0$ ,  $j = 1, \dots, K$  ja  $\text{Cov}(a_1, a_2) = 0$ . Selitä kuinka kerroin  $\gamma$  voidaan estimoida.

2. Olkoon

$$Y = X\beta + u,$$

missä  $Y$  ja  $u$  ovat skalaarisatunnaismuuttujia,  $X$  on  $1 \times K$  satunnaisvektori ja  $\beta$  on  $K \times 1$  vektori. Olkoon  $(X_i, Y_i)$ ,  $i = 1, \dots, N$ , havainnot  $(X, Y)$ :n jakaumasta.

Tarkastellaan matriisia

$$V = A^{-1} B A^{-1},$$

missä

$$A = E X' X,$$

$$B = \Gamma(0) + \sum_{j=1}^{\infty} [\Gamma(j) + \Gamma(j)'],$$

missä

$$\Gamma(j) = E(u_i u_{i+j} X_i' X_{i+j}).$$

Miten matriisi  $V$  voidaan estimoida?

3. Olkoon

$$Y = X\beta + u,$$

missä  $Y$  ja  $u$  ovat reaaliarvoisia satunnaismuuttujia,  $X$  on  $1 \times K$ -satunnaisvektori ja  $\beta$  on  $K \times 1$ -vektori. Olkoon  $Z$  instrumenttimuuttujien satunnaisvektori, jonka dimensio on  $1 \times L$ , missä  $L \geq K$ . Oletetaan, että  $E(Z'u) = 0$  ja  $\text{rank}(EZ'X) = K$ . Olkoot  $(X_i, Y_i, Z_i)$ ,  $i = 1, \dots, N$ , i.i.d. havainnot  $(X, Y, Z)$ :n jakaumasta. GMM-estimaattori on

$$\hat{\beta}_{GMM} = (A_N W_N A_N')^{-1} A_N W_N \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N Z_i' Y_i,$$

missä

$$A_N = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N X_i' Z_i$$

ja  $W_N$  on  $L \times L$  satunnaismatriisi, jolle pätee

$$W_N \xrightarrow{p} W$$

kun  $N \rightarrow \infty$ , missä  $\text{rank}(W) = L$ .

(a) Osoita, että

$$\sqrt{N} (\hat{\beta}_{GMM} - \beta) = (A_N W_N A_N')^{-1} A_N W_N N^{-1/2} \sum_{i=1}^N Z_i' u_i.$$

(b) Osoita, että

$$\sqrt{N} (\hat{\beta}_{GMM} - \beta) \xrightarrow{d} N(0, V)$$

kun  $N \rightarrow \infty$ , missä

$$V = (A W A')^{-1} A W C W A' (A W A')^{-1},$$

$$A = E X' Z, \quad C = \text{Var}(Z'u) = E(u^2 Z' Z).$$